

Interpellation IP 1/2024 rd

Antti Lindtman sd m.fl.

Interpellation om det kaos på arbetsmarknaden som orsakats av regeringen

Till riksdagen

Det finländska arbetslivet har i decennier, allt sedan januariförlovningen som ingicks under vinterkriget 1940, byggts upp i ett fungerande trepartssamarbete. Den finländska samarbetstraditionen har varit internationellt uppskattad och Finland har både i EU och inom Internationella arbetsorganisationen ILO ansetts vara en föregångare när det kommer till samarbetskultur.

Orpos regering har under sin korta historia lösgjort sig från en lång tradition av samförstånd och samarbete. Detta trots att det är just stabilitet och samarbete som behövs för att övervinna de ekonomiska problemen i dessa svåra tider.

Regeringspartiernas linje avviker väsentligt från de mål som partierna gick ut med före valet. Före valet sade regeringspartierna ingenting om att de vill straffa den som är sjuk, att de vill försvaga anställningsskyddet eller att de tänker se till att lönerna inom kvinnodominerade, lågavlönade branscher släpar efter för evigt.

Sannfinländarna lovade under ledning av Riikka Purra motsätta sig en begränsning av strejkrätten och sade att sannfinländarna inte går med på nedskärningar som drabbar låginkomsttagarna. Samlingspartiet med Petteri Orpo i spetsen lovade att inga oskäligen krav ska ställas på någon.

Många av de nedskärningar och försämringar av löntagarnas rättigheter som regeringen nu beslutat om hopar sig på några få människogrupper. Till exempel försvagas försörjningsmöjligheterna för deltidsanställda betydligt.

Regeringens partiska agerande har orsakat en för finländska förhållanden exceptionell våg av protester. Alla löntagarorganisationer har på olika sätt uttryckt oro över regeringens planer och deltagit i demonstrationerna. Majoriteten av finländarna har gett sitt stöd till löntagarna.

Justitiekanslern och det oberoende rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har på ett exceptionellt sätt påpekat att nedskärningarna genomförs utan en ordentlig konsekvensbedömning och utan att man bryr sig om att många av nedskärningarna drabbar samma människor. Samtidigt är till exempel konsekvenserna för barnfamiljer upprörande: upp till 17 000 barn drivs in i fattigdom.

Interpellation IP 1/2024 rd

Regeringen har endast erbjudit löntagarna skenförhandlingar, där man har utgått från arbetsgivar-
nas målsättningar. Löntagarnas röster och förslag har ljudit för döva öron. Regeringen har inte
haft den minsta avsikt att föra genuina förhandlingar där slutresultatet inte är förhandsbestämt.
Regeringspartierna har också vägrat delta i alla verkliga diskussioner och försök att nå samför-
stånd.

Arbetsmarknaden och arbetslivet måste reformeras på ett balanserat sätt. Istället för beslut som
ensidigt dikteras uppifrån måste man tillsammans söka lösningar, och såväl löntagarna som ar-
betsgivarna måste höras. Reformen kräver balanserade lösningar, medan man genom att försöka
krossa den andra parten bara fördjupar motsättningarna. Det ligger i både företagets och lönta-
garnas intresse att få till stånd en balanserad reform.

Hittills har alla regeringar i slutändan alltid varit beredda att diskutera förändringar i arbetslag-
stiftningen och den sociala tryggheten också tillsammans med löntagarna och de organisationer
som företräder dem. Regeringens vägran att föra diskussioner med löntagarorganisationerna har
lett till en spiral av motsättningar och omfattande arbetskonflikter i Finland. I ett läge där arbets-
marknaden borde stödja tillväxt och sysselsättning försvårar regeringen utsikterna för sakliga och
smidiga förhandlingar under nästa avtalsrunda.

Med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den minis-
ter som saken gäller:

*Är regeringen beredd att på samma sätt som tidigare regeringar föra genuina förhandling-
ar också med löntagarorganisationerna om ändringar i lagstiftningen som gäller arbets-
livet,*

*är regeringen beredd att ge upp de ändringar i arbetslivslagstiftningen som har obetydli-
ga eller till och med skadliga konsekvenser för ekonomin och sysselsättningen, såsom att
lön inte betalas för den första sjukdagen,*

*är regeringen beredd att avstå från lagstiftningsprojekt som gör att lönerna inom kvinno-
dominerade, lågavlönade branscher permanent kommer att släpa efter,*

*vilka konsekvenser bedömer regeringen att dess åtgärder kommer att ha för nästa runda av
kollektivavtalsförhandlingar och därigenom för ekonomin och sysselsättningen, och*

*vad tänker regeringen göra för att Finland ska återfå en genuin nordisk avtalskultur som
bygger på förtroende och samarbete mellan arbetsmarknadsorganisationerna?*

Interpellation IP 1/2024 rd

Helsingfors 16.2.2024

Antti Lindtman sd
Sofia Virta gröna
Li Andersson vänst
Tytti Tuppurainen sd
Kim Berg sd
Piritta Rantanen sd
Paula Werning sd
Tuula Väättäinen sd
Pia Viitanen sd
Juha Viitala sd
Nasima Razmyar sd
Joonas Räsänen sd
Timo Suhonen sd
Pinja Perholehto sd
Eemeli Peltonen sd
Ilmari Nurminen sd
Saku Nikkanen sd
Riitta Mäkinen sd
Aki Lindén sd
Lauri Lyly sd
Niina Malm sd
Helena Marttila sd
Ville Merinen sd
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Pia Hiltunen sd
Elisa Gebhard sd
Marko Asell sd
Lotta Hamari sd
Maria Guzenina sd
Jani Kokko sd
Johannes Koskinen sd
Eveliina Heinäluoma sd
Johan Kvarnström sd
Tuula Haatainen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Fatim Diarra gröna
Tiina Elo gröna
Bella Forsgrén gröna
Pekka Haavisto gröna
Atte Harjanne gröna
Hanna Holopainen gröna
Inka Hopsu gröna
Saara Hyrkkö gröna
Krista Mikkonen gröna

Interpellation IP 1/2024 rd

Maria Ohisalo gröna
Jenni Pitko gröna
Oras Tynkkynen gröna
Timo Furuholm vänst
Veronika Honkasalo vänst
Mai Kivelä vänst
Anna Kontula vänst
Minja Koskela vänst
Merja Kyllönen vänst
Laura Meriluoto vänst
Aino-Kaisa Pekonen vänst
Jussi Saramo vänst
Hanna Sarkkinen vänst